

ELŐFIZETÉS

ELŐFIZETÉS:
 Egy évre 2400 Ft.
 Hármas évre 6800 Ft.
 Egy évre 2000 Ft.
 Hármas évre 5800 Ft.
ELŐFIZETÉS:
 Hármas évre 6800 Ft.
 Hármas évre 5800 Ft.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi 46-os utca, egyesült
 vasúti palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 332.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-utca 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, augusztus 11.

Oroszország nem mer harcbaszálni.

Bécs (magántávirat.) Varsói vonalon általános az orosz visszavonulás. Orosz sereg nem mer megütközni az egyesült német-osztrák-magyar csapatokkal.
 Konstantinápoly: Török határról orosz csapatok teljesen visszavonultak.

**Ma számunk főbb közleményei:
 Ünneplik Romániában a monarchiát.**

Aradiak emlékei az elsüllyesztett Warriorról.

Károly román herceg Aradon.

Oroszország megcsalta szövetségét.

Ellentét az aradi üditő állomáson.

Az első sebesült.

Orosz fogságból hazatérő tisztek.

Ujabb előrenyomulás Varsó felé.

Német hadihajók a finn öbölben.

Tengeri harcok a gol hajóhaddal.

Károly herceg.

Arad, augusztus 10.

Szeretettől sugárzó arcok követték, köszöntötték Károly román herceget, a román trónörökös fiát, aki hazájába térő automobil-utjában néhány órai pihenőt Aradon töltött. A tömeget, amely az érkezésére várt, amely érdekes, napsütött arcát kereste, nem a puszta kíváncsiság vezette, amely a román korona egykori viselőjét óhajtotta látni. A kitörő óváció, a herceg kocsijába hulló virágok, a távozásakor feléje lobogó kendők: sokot, jelentőset beszéltek. A királyi herceg, aki egykor tömegek felett fog uralkodni, bizonyára már most megérti a tömegek sajtáságos internacionális nyelvét, a tömeghangulat megnyilatkozásának jelentőségét, és bizonyára beszélni fog róla Sinajában, fenséges apjának és felséges nagyapjának, Károly román királynak.

Olyan napok közé esett ez a betérés, ez az uti pihenő, a mikor nekünk csak barátaink és ellenségeink vannak. Barátaink, a kik minden készséggel és minden fegyverrel megmutatják, hogy a magunk dolgát magunk intézzük el, abban senki beleszólását el nem tűrjük. Ellenségeink, a kik most bünhődik meg elhibázott számvetéseiket, csalóka reményeiket. Ellenségeink, a kik egészen beleélték magukat a reménységbe, hogy Törökország után mi következünk. A monarchia széthull a belső egyenetlenségektől és akkor a szomszédai szétzedik egyes darabjait. És mi történt? Az első pillanatban, a mikor a monarchiának sorsa fölött döntenie kellett, acélszilárdá forrott össze a monarchia. A csehek és németek évtizedes, kiegyenlíthetetlen viszálykodása egy varázsütésre megszűnt. A magyar pártpolitika egy nap alatt csodás melegű, mindent egybeolvasztó egyetértéssé változott. A nemzetiségi politika elválasztó palánkja lehullott: minden

nyelven és minden fajból egyforma érzéssel, kötelességtudással, hazaszeretettel, önfeláldozással nyilatkozik meg a harcokésség, a trón és a hazának egyforma szeretete.

Mutassanak ilyen hatalmas, csodákra képes összetartást, ilyen bámulatot keltő egységet ellenségeink! Oroszország, amelynek területén az elnyomott, rab-sorson tartott népek várják a hódítót, a felszabadítót? Franciaország, amelynek népe a royalista és köztársaság, konzervatív és szocialista, antimilitarista és egyéb ellentétek hullámai között hanykolódik? Anglia, amely a világháború küszöbén egy polgárháború kitörését várta?

És ha csalódtak abban, hogy a monarchiát belső ellentétek fogják széttagolni, még inkább csalódtak azoknak a biztatásoknak hatásában, a melyekkel a monarchia szomszédaiban terület hódítások reményét igyekeztek fölkelteni. Szerbia, amely éretlenségében beugrott ezeknek a biztatásoknak, rövidesen guzsba kötve fogja belátni csalódását. Románia, a mely kulturában és politikai érettségben mindig magasán fölötté állott balkáni szomszédjainak, az első pillanattól fogva fölismerte helyzetének jelentőségét, és minden csábító kísérelt ellenére az osztrák-magyar monarchia oldala mellett maradt. Románia tudta, hogy a monarchia románjai a monarchia hű polgárai akarnak maradni és Románia belátta, hogy az ő állami létét, fejlődését az biztosíthatja leginkább, ha bizalommal teljes, őszinte békében, hű szomszédsgában él a monarchiával.

Amikor a magyarországi nemzeti-ségeknek ez a sziklahüség és Romániának megbízható szomszéd érzése kellően megnyilatkozott, — ezeknek az, érvések ünneplése nyilatkozott meg ma, Károly herceg aradi fogad-

arra, hogy a hármasszövetséget megtörhetik. Tehát nem a német érdekek kereszteszik Oroszország egyenes útjait, hanem azért csapott magásra a gyűlölet lángja ellenük. — mondja Frobenius alezredes — mert a mi szövetségünk az osztrák-magyar monarchia útjában állott az orosz érdekek a Balkánon, amint azt életfeltételei mag is kívánják.

Németország hítségében azonban ezek a pszichológiai okok nem változtattak.

— Oroszország nekünk, németeknek rendkívül sokat köszönhet. A nagy német bevándorlás nélkül kulturálisan még sokkal hátrább volna, mint ahogy ma van. Nem mondunk sokat, ha azt állítjuk, hogy minden, ami ma Oroszországban jelentős ipartelep, német vezetés alatt áll, sőt a kormány vezető helyein a legfontosabb munka német kezekben van. A hadseregben a legjobb vezetők legtöbbször német származásúak, noha, mint igazi németekhez illik, szívesen lélekkel annak az államnak szolgálatában állnak, ellentétben a született oroszokkal, akik meg sem közelítik a német önzetlenségét. Azonban Oroszországban azok a szolgálatok, amelyeket a germánok a szlavok kulturális és gazdasági téren tett, sohasem találkozhat elismeréssel, ellenkezőleg, féltékenység, irigység és gyűlölet kelt nyomukban és a németeket időnként ki is kergették onnan. A szlávok vérében van a németgyűlölet és ez nemcsak Oroszországban, hanem az osztrák-magyar monarchia és a Balkán-félsziget szláv népei közt is látszik. A bizalmatlanság csirái nagyon alkalmas talajra hullanak és Franciaország ezt szüntelenül megműveli és arra törekszik, hogy Németország és Oroszország közötti barátság ne keletkezhesse. Bismarok éles szeme látta ezt és ellen tudta sulyozni. Azonban fel kellett lángholnia a gyűlöletnek, mert

a Balkán-háboruban Oroszország egy lépéssel sem jutott közelebb céljaihoz.

— Oroszország nagyon jól tudta, hogy előbb-utóbb út a leszámolás órája velünk és ezért belső konszolidációra törekedett. Általános volt az a nézet, hogy azok a súlyos vesz-

A St. Petersburger Zeitung ezt a vereséget a krimi hadjárat utáni orosz helyzethez hasonlította.

Egy osztrák tiszt a „Politische Correspondenz“-ben azt írja: „Julius 18-ika az volt az oroszoknak, a mi Ausztriának „Königgrätz“ és Poroszországnak: „Jena“. Ha Ozman pasa csak a legkisebb lépést teszi... de az oroszok szerencséjére Ozman nem volt sem Napoleon sem Moltke, hanem csak egy egyszerű török pasa.

Az oroszok azonban felismerték borzasztó helyzetüket és a napon Miklós nagyherceg a következő sürgönnyel fordult Károly fejedelemhez: „Venez á notre secours! Passez le Dambé ou vous voulez, comme vous voulez, sous quelles conditions vous voulez, mai venez á notre secours au plus vite. Les Turcs nous abiment, la cause chrétienne est perdue“.

Erre a románok átlépték a Dunát és az oroszok augusztus 18-án kinevezték a „varalú“ Károly fejedelemet a Plevna előtt levő összes orosz-román seregek fővezérévé.

Románia a Dunát Corabia nevű helységnél 46.000 gyalogossal és megfelelő lovasság és tüzérséggel lépte át.

Nemsokára — amint tudjuk — a „pulykák“ voltak azok, akik Grivitzánál oly fényes győzelmet arattak a törökök felett.

Az európai megindult concertben a „pulykák“-ról még hallani fogunk.

teségek, amelyek a két birodalmat Kelet-Európában, majd az azt követő belső forradalomban, valamint a tisztviselő és katonai demoralizációban érték s amelyeket több esztendőn át a rossz termés tetőzött be, reformok által, belső átalakítások által ellensúlyozandók. Ezen a téren csakugyan elismerésre méltó haladás történt. Eltekintve a nagy agrár-reformtól és a sibériai két és fél millió orosz lakóval történt telepítéstől, rá kell mutatni Oroszország pénzügyi viszonyainak javulására, amelynek bizonyítására legyen elég azt megemlíteni, hogy noha 3600 millió márkába került a japán háború, az állambanknak 1912. év végén 3400 millió márka volt az aranyfedezete. Oroszország volt annyira okos, hogy hadseregének és honvédelmének fejlesztését nem a saját, hanem

bankárjának, Franciaországnak pénzéből hajtotta végre.

Ezekről a dolgokról hallgatott a különben fecséző orosz sajtó és csak most, közvetlenül a háború küszöbén tűnt ki, hogy miért tette ezt.

— Franciaország ugyanis azért adott kölcsön milliárdokat Oroszországnak, hogy ennek hadikészségével a francia határokat lássa védve. Oroszország azonban rutul becsapta Franciaországot.

Gyors tempóban kellett volna kiépíteni a francia és német határok felé vivő vasutvonalakat. Ez nem történt meg. (Amint a most megindult háború eseményei bizonyítják az orosz mozgósítás vasutak és más közlekedési eszközök hiányában csakugyan botrányos módon történik és a német csapatok imponáns ítemben érték el Varsó alá. A szerk.)

— Franciaország egy másik kívánságát is, hogy tudniillik Oroszország azonnal offenzívába menjen át Németországgal szemben, szintén nem teljesítheti Oroszország, noha erre törekedett, mert a német határokon a múlt év telén új hadtesteket állított fel, egy fél esztendővel tovább benntartotta a katonákat, úgy, hogy már az év januárjában ugyyszólván a határszéli helyőrségekben teljes létszámmal várta az eseményeket.

Oroszország nem készült a támadásra, hanem a védekezésre

és tudjuk, hogy az ország határain az utóbbi esztendőben lázas sietséggel épültek az erődök. Az oroszok ugyanis országuk védelmét a nyugati határon több részre osztják. Az északi harctér, amely Kovno várral és a megerősített Nyemen vonallal végződik, a déli harctér Galliával szemben Dubno, Luck és Rovno várak által határolva és végre az ugynevezett „előretolt hadiszínpad“, amelynek közepe Varsó, Novo, Georgiewsk-Zegrze várháromszög, jobb szárnya a megerősített Narew vonal, bal szárnya Ivangorod és Bresztlitowsk által van határolva. Szentpétervár ellen várható tengeri támadást Kronstadt megerősítése ellensúlyozza.

— Azonban Oroszország nemcsak védekezett Németország és a monarchia ellen, hanem gyöngítette is azokat az utóbbi években, amennyiben különösen Ausztria-Magyarországon leplezett nagy kivándorlások, a hadsereg létszámának csökkentésére irányítva, mind orosz főnökök kezének működését bizonyítják. Orosz rubelek segítették át a katonaszökevények száz ezreit a határokon.

Kis történetek

a nagy háborúból.

(Pofozzák Nikitát. — A felakasztott Petár. — A vöröskeresztes hölgy. — Tojás-háború.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 10.

Most minden órán katonavonatok robognak végig Aradon és nagy közönség várja őket az állomáson. A publikum sorába vannak olyanok is, akik néhány száz olosó szivar fűnyújtásával akarnak könnyíteni a lelkiismeretükön és a pár koronát kitevő szivarral próbálják elosztatni a lelkek háborgását, amiért az itthonmaradt szegény családoknak semmit se adnak önműt eresznyűkből.

Az állomáshoz tódult publikum nevetve szemlélte tegnap: hogyan sorakoznak a hosszú utazás alatt a magyar katonák. Az egyik kocsiiban hosszú tőköt akasztottak fel. A tőköt belül kivágták és gyertyát állítottak bele. A tőköt emberfejnek maszkírozták ráragasztott színes „papirokkal“. Alig állott néhány percig a vonat az állomáson, a katonák nagy csatakiáltásokat hallatva rohantak rá a tőkre és aki csak hozzá férhetett dühösen poforta.

— Mit csinálnak vitéz urak? — kérdezte a nézők egyike.

— Hát nem látja kérem, hogy pofozzuk Nikitát.

Egy másik kocsiból vidám énekeszó hallatszik, amelynek ez a refrénje:

— Meghalt Petár!

S a jókedvű katonák köftöltácsolnak egy nagy fabábut, amely a waggon plafonjáról lecsüngő kötéltre van felakasztva. A hadbavonuló fink magyarázatul est kiáltják a közönség felé.

— A rákok királya, Petár öngyilkosságot követett el.

Vasárnap délelőtt kömegesen jöttek ki a kórházból a vöröskeresztes műkedvelő ápolónők, akik nagy önfeláldozással készülnek a sebesült katonák ápolására. A hölgyek között számosan vannak fiatalok és szépek. A felsőkereskedelmi iskolából lett kaszárnyában tanyázó katonák sok ilyen vöröskeresztes hölgyvel találkoznak és a hadiak udvariakodó kedélyeskedéssel mondják a mellettük elhaladó ápolónőjelölteknek:

— Ha ilyen szép nagyságák ápolnak lennünk, akkor érdemes lesz megsebesülni.

Az élelmiszer-uzsora ellen előkészületeket tesz a városi tanács. Azonban ezektől a készüldésektől nem igen ijednek meg a kapzsi emberek, mert napról-napra úgy megy föl az ára mindennek, mint „borban a gyöngy meg felfelé.“

A tegnapi piacon egy sömök őrmester nagyon egyszerűen intézte el az élelmiszer uzsorát. A vitéz ur tojást akart vásárolni a katonai konyha számára, odalépett egy kofához, aki előtt két kosár tojás volt.

— Hogy a tojás? — kérdezte az őrmester.

— Öt krajcár darabja — felelte a kofa nagy begyessen.

— Hát miért olyan drága? Hiszen a múlt héten két krajcárért adták darabját.

— Azért adom most ennyiért — felelte a kofaszony leplezetlenül, mert most háború van.

Az őrmester rettenetes haragra lakadt.

— Ha háború van — kiabálta — hát legyen itt is háború!

És kardjával beledöfködött a tojáskosarakba úgy, hogy a tojásarmadából nyomban rántotta lett.

Románia prezumpatív trónörököse Aradon.

(Lelkes tüntetés. — Virágosó a fenség autójába. — „Moszkvában találkozunk“.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 10.

Az Aradi Közlöny hétfőn reggel megjelent számában hírt adott arról, hogy Románia jövődó trónörököse: Ferdinánd trónörökös fia, Károly herceg, a prezumpatív trónörökös hazafelé vezető autójában ma délben érkezik Aradra. Az Aradi Közlöny híre és az a felhívás, amellyel Arad hazafias, lelkesedő közönségét az utcára szólítottuk, hogy tántessen a szomszédos ország hercege mellett, nem maradt eredmény nélkül; a déli órákban nagy közönség lepte el azt az utvonalt, amelyen a fenséges vendég érkezését várhatták. A pécskai uttól, ahol a külvárosok egyszerű lakói várták türelemmel az autót, az Andrássy-térig, ahol a déli korzó szépei álltak fehér ruhás sorfalat: mindenhol szeretettel és lelkesedéssel nyilatkozott meg a jó szomszédi, testvéri érzés a velünk barátságos Románia iránt.

Aradra vasárnap délután érkezett hivatalos jelentés arról, hogy hétfőn délben keresztülutazik itt Károly román herceg, aki Potsdamból indult hazafelé a múlt héten, de Bécsben is töltött egy kis időt. A román herceget egész útján, amely a monarchián keresztül vezet, a legnagyobb figyelemmel és gondossággal kísérték és minden megtörtént arra, hogy útját a rendkívüli körülmények közt is gyorsan, akadálytalanul folytathassa. Aradon már tegnap este gondoskodtak arról, hogy mára 125. kilogram benzinn álljon a román herceget és kíséretét hszó három autó részére készen. Ugyan- csak tegnap megtörtént az aradi utvonali biztosítására szükséges minden intézkedés.

Ma hajnalban jelezték, hogy a prezumpatív trónörökös elindult Budapestről kíséretével együtt. Előre látható volt, hogy a román herceg nem érkezik meg déli egy óránál hamarabb, de azért mégis sokan elhitték a várakozók közül azt a hírt, amely dél tájban terjedt el, hogy Károly herceg már tizenegy óra előtt keresztül robogott Aradon és észrevétlenül folytatta útját Temesvár felé. Természetesen ez is azoknak az alapnélküli szóbeszédnek egyike volt, amelyeket mostanában olyan gyakran terjesztenek. Délben már jelentés érkezett arról, hogy Károly herceg háromnegyed tizenegykor délelőtt keresztül haladt Makón. Ugyanekkor a városháza előtt autóra szállt Hegedüs Ede alezredes aradi katonai állomás parancsnok és Green Nándor főkapitány, hogy a város határáig elébe menjenek a fenséges vendégnek. Az alezredes teljes katonai díszben volt, a főkapitány pedig fekete ruhában.

A Boros Béni-tértől a Fehér Keresztig az uttest mindkét oldalán sűrű sorban hullámszótt már ekkor a közönség, amely között különösen az aradi rendőrség vezetőemberei és a hatalmas virágcsokrokkal megjelent hölgyek tüntek fel. A Hungária-kávéház előtt különösen nagy tömeg gyülekezett össze. A kávéház előtt és annak terraszán a román intelligencia tagjai foglaltak helyet, az első sorokban pedig fehérruhás

szépségesen szép aradi asszonyok, leányok várakoztak, kezükben tarka illatos virágcsokrokkal, hogy virágos esővel fejazzák ki lelkes szeretetüket a fiatal román hercegnek.

Az autók bevonulását az autobusz-közlekedésre használt uttesten várták, ezt fogta körül színes, szebbnél-szebb nőekkel ékes eleven emberfal. Kedves magyarajku urleányok gy-

körölgatták, hogy miképen is kell kimondani helyesen a Sotraszka-t, a románok azonban a mellett voltak, hogy ma mindenkinek éjtanezni kell: — Így telt az idő, miközben egyre erősödtek a telefonos jelzések:

— Tizenkét óra 25 perckor hagyta el a herceg autója Pécskát.

— Most haladtak el a gépkocsik a városnál.

Odakünn a pécskai uttól a városháza felé haladva esemény nélkül történt meg a fenséges vendég érkezése. Háromnegyed egy óra tájban három száguldó gépkocsi tünt fel az országúton. A várt előtt meglesztették menetüket és a városi autóban ülő Hegedüs alezredes és Green főkapitány vezetésével befelé indultak a városba. Harsány éljenzés köszöntötte az aradi földre érkező herceget, aki katonásan emelte kezét sapkájához. A lelkes tüntetés és meleg szeretettel felhangzó éljenzés lépten-nyomon megindult, amikor az autók lassan végighaladtak az utvonalon. A városháza előtt egy kis kavargóság támadt az autók érkezését megelőző percekben. Az ut itt három részre szakad és amikor a közönség a távolban lassan közeledő autót meglátta, percekig futott egyik utvonaltól a másikhoz, mert nem tudták merre fordul a hercegi autó, amely végül is a középső uttesten szaladt végig.

Mielőtt Pongrácz János gróf autója haladt. Pongrácz gróf az önkéntes automobil csapat részéről kalauzolia végig az országon a fenséges utast. A második perlepte autóban három utas ült. Autóköpenybe és formátlan védő sapkába burkolva egy szürke szemű germán típusú fiatalember: Károly herceg a prezumpatív trónörökös, mellette öszes bajszu katona: Petricori őrnagy, a herceg hadsegéde, szemközt velük egy fiatal tiszt: Maurocordata herceg, Románia egyik legelőkelőbb családjának tagja. A harmadik autóban egy román vezérkari tiszt és Biedermann báró foglaltak helyet.

Az autók szorosan a közönség sorfala között gördültek végig. A kendőt, kalapot lengető kezek szinte beleérték a herceg autójába. Hatalmas éljenzés, lelkes, tüntető ünneplés közben folyt le a bevonulás.

— Éljen Károly herceg! Éljen Románia! —

kiáltották ujjongó örömmel és extázissal az emberek.

A tömeg között alig találtak utat a virággal a hölgyek, de egy bájos barna leánynak mégis sikerült illatos és színes virágcsokrárt közvetlen-közletről az autóra dobni. Fetter Irén, Fetter Géza nyugalmazott államvasuti tiszteletközhelyettes leánya lepte meg ezzel az első aradi csokorral a herceget, aki udvarias meghajlással és tisztelettel köszönte meg a figyelmet és összeszedte a széthulló csokor virágszárait. Azután még dr. Messer Károlyné és Löwy Irén dobtak virágot Károly herceg autójába, majd a Fehér Kereszt előtt Szabó Anna nyújtott át szép csokrot a figyelemtől kellemesen meglepett hercegnek. Valóságos diadalut volt a herceg bevonulása a szállodáig.

A Fehér Kereszt bejárata előtt Green Nándor főkapitány és Hegedüs Ede alezredes ténparancsnok léptek a román herceg elé, akinek katonásan bemutatkoztak. Károly herceg szívélyesen üdvözölte a főkapitányt és fesszen tisztegett az alezredes-ténparancsnoknak. Ami-

kor az autóból kiszállt látzott meg, hogy milyen szép szép karcsu fiatal férfi Károly herceg. Auto-köpenyben ment be a szállodába, ahol az első emeleten nyitottak részére lakosztályt. A herceg az uti por nyomaitól megszabadulva csakhamar megjelent az étteremben, ahol asztalt tartottak fenn a számára. A Fehér Keresztben ebédelték az aradi honvédhuszár tisztek is, akiknek asztalánál foglalt helyet Hegedüs Ede alezredes és Green főkapitány. A mikor az elegáns, germán arcú, szőke hajú Károly herceg kísérete tagjaival asztalához lépett, azonnal magához kérette Perticari őrnaggyal a tiszteket és meginvitálta asztalához. A tisztek fesszen jelentkeztak és bemutatkoztak, azután a hosszú nagy asztal mellett élénk társalgás indult meg. A román herceg jobbján Hegedüs Ede alezredes, balján pedig Green Nándor főkapitány foglalt helyet, akikkel a herceg az ebéd alatt szívélyesen elbeszélgetett. Vidáman eszegett a fenség a többi tisztekkel is és a nagy asztalánál csakhamar a legfesztebb hangulat uralkodott.

A herceg mint azt olyanok elmondták, akiknek alkalmuk volt megfigyelni — külpolitikai kérdésekben teljesen sarkosítottak mutatkozott, de annál szívesebben beszélgetett minden egyébről. Jókedvűen hallgatta meg a magyar tiszteket, érdeklődött minden iránt és azőke fejével, erős porosság beszédével inkább ifju porosz gárdatisztnak hihette volna az ismeretlen, mint Románia jövődó uralkodójának. A tisztek valóságos elragadtatással beszéltek a fiatal királyi hercegről, aki az ebéd végén így bucsuzott el a honvédhuszártisztektől:

— Romélem még találkozunk uraim. Viszontlátásra egy moszkvai kávéházban!

Károly herceg ebédje nagyon rövid ideig tartott. A menü, amelyet Braun Gusztáv, a Fehér Kereszt vendéglőse főszolgálatott, a következő volt:

Consomme à la Colbert
Omelette aux Jambon
Cote de boeuf à la Renaissance Epinard à la crème
Pouiard roti compote et salade Romaine
Tourtes au Prince royal
Cafe noir
Cointraux.

Az ebéd ideje alatt az autót letisztogatták, benzinnel látták el és kevéssel fél három óra után a herceg utimarsallja: egy román tiszt jelentette, hogy az autók előálltak. Az étteremben sok aradi román, vezető emberek, ügyvédek, vidéki papok ebédelték, akik kitűdültek a déli növényekkel dekorált előcsarnokba és a távozó herceget élénk szetreaszka és éljen kiáltásokkal köszöntötték. Az utcán, ahol óriási tömeg álldogált, viharos éljenzés fogadta az autójába szálló herceget, aki azután pontosan kíséretével együtt elrobogott Ujarad felé. A megállapított utiprogram szerint Károly hercegnek ma este nyolc órára kellett Sinájába megérkezni.

A herceget, akit nemrégiben Tatjana orosz nagyhercegnővel tervezett, de félbemaradt eljegyzése alkalmából sokat emlegettek, az aradi Romanul szerkesztősége megakartja interjuvolni, azonban a herceg semmiféle nyilatkozattételre nem volt hajlandó. Hegedüs Ede alezredes az aradi vár ténparancsnoka, aki ebéd alatt a herceg jobb oldalán ült, következőket mondta el nekünk:

— Rendkívül rokonszenves fiatalember Károly herceg. Ebéd alatt elmondotta, hogy most Potsdamból jön, mert a német hadsereg-nél teljesített szolgálatot. A romániai esemé-

nyek híre azonban hazafelé indult. Bécsben a külügyminisztériumban katonai őrséget-és katonai automobiloikat bocsátottak rendelkezésére és jóelőre értesítették az egyes községeket, városokat amerre elvonulandó volt, nehogy baleset történjen a francia milliokat szállító autók meséje miatt, amint hogy már nem egy végzetes tévedés történt is. A herceg azt mondta, hogy

nem is álmodta volna ezeket a gyönyörű fogadtatásokat, amelyekben magyar földön részesült.

Nagylak község határában például zenével fogadták és a herceg a Fehér Kereszt termében is többször végig jártatta a tekintetét, mintha a cigány zenekart keresné. Elragadtatva beszélt a német hadsereg felszereléséről, s a nép és a hadsereg csodás lelkesüléséről.

— Azt hiszem — mondta a herceg — ha most le kellene szerezni a német hadseregnek, komoly belső villongások következnenek, annyira át van hatva minden ember a háború fontosságától és oly határt nem ismerő a lelkesedésük.

Én őszintén örülök, hogy egy ilyen hadsereggel együtt működhetik majd a román hadsereg.

És igazán örülök, hogy ezt a gyönyörű Magyarországot megismerhettem és hogy végre a magyar és a román nép megértette egymást. A bekövetkező események meg fogják mutatni a román hadsereg erejét és készségét.

— A herceg — folytatta az alezredes — igen vidám fiatal embernek bizonyult, akivel nemcsak katonai témákról lehetett beszélni, hanem szívesen fogadta a társaság fiatalabb tagjainak a szerelem-köréből vett tréfáit is.

Károly herceg balján — mint megirtuk — Greén Nándor főkapitány foglalt helyet. A főkapitány így nyilatkozott a román hercegről:

— Károly herceg végtelenül szívélyes és kedves fiatalember. Komoly, szerény természetű, eleinte szinte minden szót külön kellett kivenni belőle, de később pompásan belemelegedett a társalgásba. Megállapíthattuk, hogy gyönyörűen beszél németül. Elragadtatással emlékezett meg a magyar városokban tapasztalt fogadtatásáról. Hosszu utjában — így mondotta — sok várost látott, de legszebbnek valamennyi között Budapestet tartja. Hazuról olyan híreket kapott, hogy Románia hangulata lelkesen tüntet a monarchia mellett és így érez a román hadsereg is, amely nagyszerűen készen áll.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Uj műsor az Apollóban. Holnap, kedden új műsort mutat be az Apolló-színház. Dacára annak, hogy a vasutak szállítása szünetel, az Apolló műsora a legújabb s legaktuálisabb képekből van összeállítva. Az igazgatóság jó előre gondoskodott arról, hogy a filmpiac termékeit biztosítsa a maga számára. A képek legnagyobb része még magyar színházban nem került vetítésre. Ezt bizonyítja számos filmen a német felírás is. A keddi új műsor gazdag a változatosságban. A budapesti állatkert érdekességeit és szépségeit látjuk az egyik természetutáni fölvetelen. A „Közös kut” című gradíus dráma Pierre Salsét világhírű regénye nyomán készült. Az új műsoron még több kacagató kép és egy német dráma szerepel, amelynek eseményei a faunok levegőjéből van merítve. Az előadás 6 órakor kezdődik.

Aradiak emlékei az elsüllyesztett Warriorról.

— Látogatás az angol király hajóján a fiumei kikötőben. —
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 10.

His Majesty Ship: Warrior! Az angol flotta egyik büszkesége a „representation ship” az osztrák-magyar flottát látogató a Warrior, a három kéményes, nyolc páncéltornyos büszke hajó a tenger fenekén fekszik. Hip! hip! hurrá! Dicsőség a német armádiának, amely a jóni szigeteken keresztül törte magát az utat elzárni akaró angol hajókra és fenékebe furta, az angolok egyik szemefényét, a Warriort! A Goeben német páncélos adta meg a kegyelem-döfést, őfelsége az angol király hatalmas cirkálójának. Ez a név valószínűleg a legendák szárnyán röpköd a magasságokig, mint a Balkán háborúban a félelmetes Hamidie neve. Ma itt tűnt föl, mint a mesebeli királyfi, aki eljött, hogy a hétfejű sárkány karmai közül kiszabadítsa szépséges menyasszonyát, majd eltűnik a napfény csókjára. Jön az éjszaka sötétjében, tönkre lövi az ellenséges flotta legnagyobb hajóját, agyonbombázza a legerősebb kikötőt, reggelre pedig, mire a vackaikba bujt lakosok előmerészkednek, hogy a csodahajót megbámulják, ezt elvitte a delfin, amely utat mutat előtte és szerencsét jelent. Estére egy új távirat azt jelenti, hogy a Hamidie, amelyet napközben senki sem látott, amellyel egy hajó sem találkozott, elfogott két ellenséges torpedót, mielőbb még azok kilöhetnék volna halált jelentő lövegüket.

A Goeben száguld a tengerek hátán, a büszke Warrior hatalmas testére pedig ráarakodnak a tengeri maszatok, a folyondárok és nemsokára valamelyik moziba látjuk viszont a filmen, amint a tengerből emelkedik ki.

Szépséges Warrior, ki hitte volna egy pár hónappal ezelőtt, amikor úgy álltál a Fiumei kikötő bejáratánál, mint a szikla, amelyen hajladozva törték meg az Adria fehér tarajos hullámai. Hoztad hátadon az angol-flotta délceg tisztjeit, akik eljöttek vizitbe a magyar király tengerészeihez. Az osztrák riviera mentén, mint a szép asszony hattyu nyakán a gyöngyör, kedves villák állnak sorba és minden villa ablaka megnyitott, az ablakokból szépséges asszonyok és leányok vették gukker tűzbe, a Póla felől csendesen kuszó angol hajókat, amelyek egy puska-lövésnyire vetettek horgonyt Abbázia előtt.

Már napokkal előbb lázban voltak az isztriai tengerparton üdülő hölgyek arra a hírre, hogy Fiuméba is eljönnek az angol hajós tisztek és tiszteletükre a Kvarneró kávéházban nagy reunió lesz, kivilágítással, God save the King-gal, pezsgővel és táncsal. És méltán. Az angol tisztek sokkal fessebbek, sokkal kedvesebbek és snájdigabb fiúk voltak, mint a mi-lyeneknek a Verne regényekből a leánysziv-vekre berajzolódottak.

Mikor megjött a híre, hogy a Warrior tisztikara szívesen látja Abbázia fürdőző közönségét a cirkáló fedélzetén, népvándorlás indult meg. A százötven méter hosszú hajó oldaláról leeresztették a gőzkuttereket és a fürge bárkák nem győzték a fordulókat. Délről estig szakadatlanul hordták a fiumei molóról a Warriorra kíváncsi tömegeket. A legsnájdigabb hajóstiszt, egy borotvált képű szőke, fiatal gyerekmber, távcsővel a kezében állott a vizszi- nére lebecsült feljáró végén és fogadta a vendégeket, rendelt melléjük vezetőt.

— Nini, ez a tiszt épen olyan, mint a Kell Rezső, szakasztott képmása, jegyezte meg egy aradi urinő, aki szintén abban a társaságban volt, mely Montagb Sándorék szíves meg-

hívása folytán különös megtiszteltetésben részesült a most a tenger fenekén nyugvó hajón.

Először a hajó impozáns berendezésével ejtették csodálatba az aradiakat a hajóstisztek. Körülvezették a hölgyeket és urakat a fedélzeten, beengedték mind a nyolc páncéltornyba, a honnan hatalmas méretű ágyuk meredtek a nyílt tengerre. Egy-egy ágyucső zárját hatalmas gépezet nyitotta és zárta és valóságos borzongás futott mindenkin végig, mikor egy titkos rugó felpattantotta az egyik alatti csapóajtót és láthatóvá váltak a 22 centiméter átmérőjű grátok és schrapnellek. Kusztunk felfelé az emeletek végtelen sorain, amelyek mindegyikén a modern technikának újabb csodáit magyarázták meg. A legfelső magasságban, a kapitány parancsnoki hidján egy villamos taszter gombjaihoz állították az egyik hölgyet és gyenge ujjak nyomására egyszerre mozgosba jöttek a gépek, zugott, zakatolt mint a pokol az óriási hajó és felemelkedtek az ágyu tornyok páncél fedői, félelmetesen tátották el öblös torukukat az ágyuk. Mintha a britt oroszlan nyitotta volna fel a száját, hogy mint a vizek királya hallassa világokat rengető hangját és félelemmel töltse el megdönthetetlen hatalmának szimbólummalval a félénk emberi népet. A páncéltornyok tetői ismét lecsukódtak és az aradi társaság a Warriornban megnyilvánult erő fenségétől szinte áhitatos csendben követték előzőkeny kalauzaikat a legmagasabb magasságból a legmélyesegesebb mélységbe a hajó fenekén lévő tiszt étkezőbe.

A fedélzeten előbb megbámulták a fiatal hajós tisztek kemény parancsának engedelmessé- kedő öreg matrózokat, akiknek némelyikét régi tengeri csata képekről már ismerték 55—60 esztendő, vasvonásu, naptól feketére égett arcok, valóságos kalóz típusok. Meztlábba hajó mosó és lakkosizmas, fesses (uniformisba öltözött) altisztek mutattak be néhány gyakorlatot.

A tiszt kaszinóban a szépséges Montagb Erzi és Ilona zongorajátéka csakhamar felvil- lanyozta az angol hatalmasságot reprezentáló bemutatás sulya alatt gyengeségüket érző aradiakat és az angol tiszteket is, akik le nem írható lukulusi lakomával látták vendégül a társaságot. A pezsgő megszülte az első tósztot is:

— Legyenek üdvözölve a büszke Warriornon, mint az angol király vendégei — mondotta a habzó pohárral a kezében a kapitány. A lunch után tánc, újból séta a hajó fedélzetén és bucsuzóul a kék-fehér-kék színekből kombinált szalag átnyújtása a hölgyeknek:

His Majesty Ship Warrior

Ez volt a látogatás emlékét megörökítő szalag felirata és háromszázötven matróz ki- állította a levegőbe: hip, hip, hurrá! mikor a szép aradi urileányok eltávoztak őfelsége az angol király büszkeségéről, a Warriorról.

Szegény Warrior! A magyar lányok szemében most a honleány büszkeség fénye ragyog. Azonban a részvét nem vész ki az emberi szívből és az elbukott ellenfélért is ejt egy könyvet. A Warriornon kapott szalagot pedig ráborítják szemfedőül a tenger fenekén mohosodó hajóra.

His Majesty Ship Warrior... ghalt, el-

Orosz fogságból hazatért magyar tisztek.

(A kik átérték Czenstochau elfoglalását. — Százötven tartalékos kalandja az orosz határon.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Temesvár, augusztus 10.

Tegnap délután orosz fogságból érkezett Temesvárra egy fiatal tartalékos tüzérhadnagy, aki Czenstochauban volt akkor, amikor a várost a poroszok bevették. Az illető Berdach Ernő, Berdach Henrik dr. lyoni orvos fia, aki már évek óta Szentpéterváron él, ahol banküzlete van. Berdach temesvári ismerőseinek elbeszélte hazatérése odisszeját, amely minden képzeletet felülmul.

Julius 27-én közölték az orosz lapok azt a szenzációs hírt, hogy a monarchia négy hadtestet, köztük a temesvárit is — amelyhez Berdach ezrede tartozott — mozgósított. Berdach, akinek nagy kiterjedésű üzlete volt, nem utazhatott el azonnal, hanem úgy határozott, hogy 30-án elhagyja az orosz fővárost. A pár nap alatt nagy élénkség uralkodott Szentpétervárt, a háború mellett nem tüntettek ugyan, de annál inkább a monarchia és Németország ellen.

Szentpétervárról Varsóig akadálytalanul jutott el a tartalékos tiszt, de Varsóban már megtudta, hogy vonatja az utolsó, amely menetrendszerűleg közlekedik s itt értesült az orosz mozgósításról is.

Varsó után a vonaton értesült már arról is, hogy Granica és Szoakova közt a vasúti hidat felrobbantották, mindamellett bizott abban, hogy eljuthat a határig. Kelzij állomásnál 75 kilométernyire a határtól azonban egyszerre felhangzott a parancsszó:

Mindenkinek ki kell szállni! A vonat nem megy tovább!

Berdach és egy utitársa, lovag Hofflinger Herbert aktív ulánushadnagy tanácsotlanul álltak, majd elhatározták, hogy visszatérnek Varsóba, ahonnan talán a konzulátus vonatjával juthatnak haza. A pénztárhoz mentek jegyet váltani:

— Sajnálom — felelte a pénztáros — de csak akkor szolgáltathatok ki jegyet, ha erre az állomásfőnök írásbelileg utasít.

Az állomásfőnök vonakodott engedélyt adni, végre is Hofflinger és Berdach arra hivatkoztak, hogy ők a varsói konzulátus tagjai s felelősségre vonatják őt. Így megkapták az engedélyt, de habár első osztályú jegyük volt, miután tartottak attól, hogy ha őket, osztrák-magyar tiszteket, a katonákkal teli vonaton felismerik, jobbnak látták az egész utat orosz közlegényekkel, marhaszállítókoszin megtenni.

Varsóban egyenesen a konzulátuson jelentkeztek.

— Épen jókor — mondották ott — egy körülbelül 150 emberből álló transportunk van osztrák-magyar és német tartalékosokból. Szükségünk van tisztekre, akik a transportot a határon keresztül szállítsák.

Csekonios gróf követségi tanácsos lépéseket tett a varsói főkörmányzónál, amelynek eredményeképp közölte Berdachal, hogy Czenstochauig vasúton mehetnek s ott szekereket szerezzve átkelhetnek a határon. A vonat éjjel tizenegy órakor el is indult s a konzulátus minden ember számára 3 rubelt adott át a vezetőnek, a tartalékos tiszteknek, akik és Hofflingerrel együtt nyolcan voltak.

Másnap délelőtt tíz órakor a csapat akadálytalanul megérkezett Czenstochaubá. Nagy nehezen szekereket is szerezték s elindultak a német határ felé. Egyszerre azonban vagy

50—60 főből álló kozák csapat állta az utjukat.

— Egy lépést sem tovább — ordított rájuk egy altiszt — hová?

— Át a határon!

— Nem lehet — felelte a kozák.

Berdach belátta, hogy itt csak egy magasabb rendű tiszt segíthet s az altiszttel a kozák ezredeshez vezettette magát. Vele együtt ment a pétervári osztrák-magyar konzulátus egy futára is, aki német területen fontos sürgönyöket akart feladni s akivel a csapat Czenstochauban találkozott. Előterjesztették kérésüket, de a kozák ezredes, habár udvariasan, visszautasította azt:

— Sajnálom, tovább egy lépést sem lehet tenni!

Hiába volt minden kérés-könyörgés:

— Sajnálom, én nem rendelkezem s nem segíthetek az urakon.

— De uram — felelt Berdach — hisz itt a varsói főkörmányzó utasítása, hogy bennünket akadálytalanul engedjenek át a határon!

Erre már kissé izgatottan és emelt hangon válaszolt az ezredes:

— Az már csak papiros! Németország és Oroszország közt kitört a háború. Ha az urak tudnák, mi történik a határon, maguk sem kíváncskoznának oda!

Végre arra hivatkoztak, hogy köztük a konzulátus személyzetének tagjai is vannak, mire az ezredes gondolkodási időt kért, majd néhány óra múlva kiállított a csapat számára egy laissez-passe-t, amelynek értelmében az orosz-osztrák határt bármely részén átléphetik. A csapat egy percig tulbaldog, de csakhamar rájönnek, hogy az ezredes tul járt eszükön. Az engedély nem a porosz, hanem az osztrák határáról szól, amely innen nyolcvan kilométernyire van!

Hosszas tanácskozás után úgy határoznak, hogy inkább visszatérnek Varsóba, csak hogy kitűnik, hogy jegyet csak a rendőrfőnök engedélyével szolgáltatnak ki, a rendőrfőnök pedig kereken visszautasítja a kérelmet. A százötven ember a legborzasztóbb helyzetben már egy napja az utcán ácsorog. Egy kozákosapat egyenest be akar lovagolni a tömegbe s egy esendőtiszt csak nagy nehezen tudja őket visszatartani.

A továbbiakat Berdach így beszéli el:

— Helyzetünk percről-percre kétségbeesőbb az ellenséges városban, amelynek csöcselése mindinkább fenyegető magatartást kezd tanusítani.

Expedíciójuk két arisztokrata tagja, Czaratoriszky herceg és Hofflinger lovag ekkor elhatározták, hogy a város parancsnokló-tábornokát keresik fel s mint gentlemanre próbálnak rá hatni. A generális adjutánsa nagy nehezen beleegyezik, hogy

a nyolc tartalékos tiszt számára engedélyt ad, hogy Varsóig utazhassanak,

— De ez az utolsó nyolc jegy — mondotta és most már ha egy főherceg jönne, még annak se adhatnék egy felet sem.

— Boldogok voltunk — folytatja Berdach — hogy eddig eljutottuk, de most a saját embereink fordultak ellenünk. A százötven főnyi tömegből izgatott kiáltások hallatszottak:

— Nem tessék egy lépést sem nélkülünk! Előbb enni adjatok!

A három rubel, amelyet minden ember számára a vezetők Varsóban kaptak, már rég elfogyott s így mi a tisztek sajátunkból adtuk össze minden ember számára 30—30 kopajkát, hogy kenyeret vehessenek azon. És most ki az állomásra! Mialatt ott ácsorgunk, feltűnik, hogy mindinkább több katonavonatot érkezik a határ felől! Ez — úgy látszik — visszavonulás.

— Uraim — tanácsoltam — maradjunk még itt huszonnégy órát s azt hiszem, akkorára már megmentenek bennünket a poroszok!

Ajánlatomat elfogadták. Embereinket elhelyeztük a híres czenstochau-i koloator udvarán, ahol fogolyként kezelték őket, mi pedig az állomás melletti szállodába mentünk.

Ezután következett a nagy éjszaka. Soha életemben nem fogom elfelejteni, amit a következő órákban átéltem. Elővigyázatosságból ötven egy szobában aludtunk, a társaság többi része pedig a szomszédos szobában. Holt fáradtak voltunk s így amint ledültünk, nyomban elnyomott bennünket az álom, de éjfél tájban óriási detonációra ébredtünk fel. Az ablaktáblák örült esőrompulással törnek össze, majd egy második detonáció következett. A következő percben rémülten rohan be a szállodás:

— Hagyják el azonnal a házat, mert a kozákok, ha önök itt maradnak, felrobbantják!

Irtózatos pillanat. Az asszonyok hisztérikusan kiabálnak és jajgatnak. Valamennyien holtápadtan, tanácsotlanul bámulunk egymásra. A következő percben halljuk a kozákok kiáltásait:

— Ezeket az embereket le kell kassabolni! Valamennyien idegenek!

A helyzet egyre rémesebb. Végre egyikünk, egy varsói biztosítótársaság igazgatója, megához int a szálloda elől egy rendőrtiszteket. Ugy látszik, jól tudja, milyen „nyelven” kell vele beszélni... A következő percben a kozákok tovább lovagolnak.

A detonációk azonban folyton megismétlődnek. Lélegzetemet visszafojtva figyelek. A remény éled bennem... Igen, igen... ezek már nem robbantások, ez már ágyudőrej, a srappeli-lövegek hangja, sőt azt is konstataálni tudom, hogy orosz részről mindinkább viszonozzák a tüzelést.

A szobánkat elhagyjuk s kimegyünk a kertbe. Most megint egy fölsüketítő dördülés hallatszik, az állomásépületet velünk szemben e pillanatban röpitik levegőbe. A téglák körülöttünk hullanak le, de a szerencsés véletlen úgy akarja, hogy egyikünk sem sebesül meg. Most lélekszakadva rohan egyik társunk:

— A kozákok galoppban menekülnek... az orosz tüzéség szintén... Az utcák már üresek...

Kinézünk az utcára. Gyorsabban kezd dolgozni a szívünk s öt peronyi várakozás után az utcakeresztezésnél

megjelenik egy lovas: egy porosz lovas-vadász, Vilmos császár kedves katonája!

Leírhatatlan boldogságunk. A német katonára jobbra-balra szénéz, majd visszalovagol. Pár perccel később egy fél ezred érkezik. Felejthetetlen, impozáns pillanat: az első német katonák orosz földön!

Kirohanunk az utcára. Kocsit keresünk, hogy minél előbb a parancsnokló ezredesnél lehessünk. Egy parasztszekér érkezik szénával.

Mintha egészen ki lennénk cserélve. Pár perccel előbb csüggedten, a legremesebb helyzetben voltunk, most biztonságban érezzük magunkat, most mi vagyunk az urak!

— Le a szénával! — kommandirosza egyikünk; — mert különben elvinnék benneteket;

A fuvarosok engedelmesebbek, s pár perc múlva már a porosz ezredes előtt voltunk, aki megszállta a várost. Amikor bemutatkozunk, s elbeszéljük a történetet, melegen gratulál megmenekülésünkhez.

As utat akadálytalanul folytathatjuk.

— Orvendek uraim — mondotta az ezredes, — hogy a velünk szövetséges állam alattvalóinak szolgálatot tehettek. Menjenek nyugodtan uraim a határig, mert mögöttünk egy száz orosz katonával sincs már!

Az úton folyton új és újabb német csapatokkal találkozunk. Már előttünk jár a hír,

hogy mi osztrák-magyar bevonuló tartalékosok vagyunk s utközben az elegáns, erőteljes, imponáló porosz katonák jókedvűen üdvözölnék bennünket:

— A viszontlátásra Varasóban, a viszontlátásra Moszkvában!

Két óra múlva a porosz határon vagyunk, ahol bejegyzik utlevelembe a nagy történelmi eseményt:

Inhaber ist heute nachmittags nach Einzug der preussischen Truppen in Czenstochau von dort hier eingetroffen.

Lublinitz, 3. Aug. 1914.

Der könig. Landrat.

térületeket akarnak elfoglalni. Ez a hír nagy pánikot okoz Szerbiában.

Szociálisták hazafias tüntetése.

Gelsenkirchenből jelentik augusztus 10-én: Igen nagy számú szociáldemokrata bányamunkásokból álló tömeg tegnap fáklyával, vörös zászlókkal a Bismarck szobor elé vonult. A fáklyából itt máglyát raktak, ennek a tüzenél elégették a vörös zászlókat s hazafias lelkesedés közben bontották ki a német nemzeti lobogót. A tömeg lelkes hangulatban vonult végig a városon és az egész lakossággal egyesülve tüntetett a német, osztrák és magyar zászlók sikere mellett.

Ellentét az aradi üdítő állomás vezetésében.

(Mi legyen a teendő? — Eltérő orvosi vélemények.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 10.

Az aradi pályaudvaron felállított üdítőállomás kérdése néhány nap óta élénken foglalkoztatja Arad orvosi köreit. Az üdítőállomás céljainak és működése mikéntjének tekintetében igen eltérők a vélemények s bár minden nézet megegyezik abban, hogy kedves és humanus gondolat volt az üdítőállomás felállítására, mégis vannak olyanok, akik nincsenek megelégedve azzal a működési iránnyal, amelynek követését sokan kívánják.

Az ellentétek abból a kérdésből keletkeztek, hogy vajon kezdje-e meg az üdítőállomás működését már most, amikor sebesülteket szállító vonatok nem futnak még be a pályaudvarra, avagy csak később fejtsék ki nemcsak tevékenységüket azok az urhölgyek, akik vállalkoztak arra, hogy az állomásban szolgálatot teljesítsenek; vagyis, hogy most, amikor csak elvagy átutazó katonák érintik a pályaudvart, az üdítő állomás ne működjék még, hanem halassa el üdvös működését arra az időre, amikor már sebesülteket és betegekkel részesíthet támogatásban. Az érdekelteknek az a tekintélyes tábora, amely azt kívánja, hogy az üdítőállomás azonnal lépjen akcióba, azt a jogosnak látszó érvet hangoztatja, hogy az állomás annál is inkább kifejtheti már most tevékenységét, mert később a sebesültekkel szállítványokat nem fogják az üdítő állomásra vinni, a beteg katonák nem itt fognak vesztégetelni, hanem a vonatnak a pályaudvarra való megérkezése után a sebesülteket azonnal elszállítják a kórházakba, ahol megfelelő ápolásban részesülnek. Éppen az átutazó katonáknak — mondják — van szükségük arra, hogy felüdvítsék őket, hiszen a nagy hőségben, a fűladt levegőjű vasuti kocsikban ugyancsak kimerülnek és elcsigázódnak, s az üdítőállomás nem is használhatja fel célszerűbben a rendelkezésére álló erőket, mint hogyha csak az elcsigázott, az utazás fáradalmaitól megvált katonákat látja el frissítő szerekkel, hogy új erőt merítsenek a további utazáshoz, s hogy ne érkezzenek egész kimerülten rendeltetési helyükre.

Ezzel a véleménnyel ellenkezik a másik csoport nézete, amely kizárólag a sebesültek üdítését tartja az üdítőállomás céljának. Bácskay Béla dr., aki az üdítőállomás szolgálatára jelentkezett hölgyek oktatását látja el, ennek az utóbbi felfogásnak szószólója s Bácskay dr. az Aradi Közlöny munkatársán előtt tett következő nyilatkozatában fejtette ki álláspontját:

— Minthogy a Vörös Kereszt Egyesület

A német flotta harcai orosz vizeken.

(Pétervárt féltik a német hajóktól. — Angol-német tengeri ütközet. — Varsó felé nyomulnak a csapatok. — Nincs hír a déli harctérről.)

Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs, augusztus 10.

Budapest: Kelet-Közép-Európa csapataink egész vonalon visszaverték a betörni akaró oroszokat. Egyik helyen kozákoknak 90 halottjuk van.

Krakói távirat szerint a német haderő Czenstochauból előre nyomul Petrikovo felé.

Bécsi magánjelentés szerint a varsói vonalon általában az oroszok visszavonulása, akik nem mernek a Visztula völgyében szembeállni a német-osztrák-magyar sereggel.

Berlinből jelentik: Czenstochau elfoglalása előtt az oroszok kinyitották a börtönöket. A foglyok kiszabadultak, köztük volt Macoch páter is, a czenstochai kolostor hírhedt gyilkos szerzetese.

Insterburg: Egy swadron német ulánus tegnap Insterburg környékén két swadron kozákokot fogott el.

Ostromolják a németek a francia határ kulcsát.

Páris: Namur városát, melyet a németek ostrom alá vettek, kitűnő erődítmények védelmezik. Namur bevételével Belgiumból Franciaországba vivő útvonal kulcsa németek kezében lesz.

Egyesültek a déli határon a földközi német cirkálók.

Fiuméből tegnap délután érkezett Kelet nevű gőzös kapitánya, jelentik, hogy augusztus 4-én Zante szigete mellett nyílt tengeren Warrior angol cirkáló romjaira bukkant. Valószínűleg Goeben német cirkáló süllyesztette el az angol hajót.

Róma: Goeben és Breslau német cirkálók egyesültek az osztrák-magyar flottával. Bizonyos most már, hogy a Goeben a jóni-tengeren Warrior angol páncélos cirkálót elsüllyesztette.

Harcol a német és angol flotta.

Párisból jelentik: A Petit Parisiennek jelentik Londonból:

• Skóciától északra német és angol flotta harcban van egymással,

Északi tenger felől heves ágyudörgés hallatszik.

Londonból jelentik: Az angol kikötő városokat hadiállapotba helyezték. Az angol kormány százezer németet utasított ki.

Német tengeri támadás a finn öbölben.

London: A Daily Mailnak jelentik Kopenhágából: A finn öbölben, nem messze Pétervártól német hajóraj bombázta Vieborg városát. Egy orosz cirkáló Kattegat svéd partján Falkenberg közelében zátonyra jutott. (Vieborg a finn öbölben fekszik, nem messze Kronstadtól és Pétervártól).

Páris: A Matinek jelentik Stockholmból: Gotland sziget felől heves ágyzás hallható. Valószínű, hogy a német és orosz hajóraj csatát vív.

Berlin, augusztus 10. A Wolff ügynökség Kopenhágából e hó 8-ikán jelenti, hogy az oroszok vasárnap és hétfőn elpusztították a finn öböl északi bejáratánál fekvő Hango kikötő telepét és a

Pétervárhoz vezető tengeri bejáratot aknákkal elzárták,

ezenfelül pedig az ott horgonyzó flottillát torpedónaszádokkal megerősítették. A Pester Lloyd véleménye szerint a német flotta akciójának gyorsasága provokálta ezt a védekezést, amelylyel a Pétervár felé vezető tengeri utat akarják biztosítani a német flotta erejével szemben.

Berlin: Finnországból visszatérő németek jelentik, hogy Hango előtt St.-András orosz dreadnought félig elsüllyedt.

Nincsenek hírek a déli harctérről.

Budapest aug. 10. Hivatalos jelentés: Sem az északi, sem a déli harcstérről újabb híreket nem érkezett.

Budapest: Augusztus 8-án a déli harctéren négyezer montenegrói Trebinjéjtől keletre határaink felé indult, de visszaverték. Kétszáz halottjuk és számos sebesültjük van.

Budapest augusztus 10. hivatalos jelentés érkezett 7 óra 45 perckor: A déli hadiszíntéren, a Drina Száva mentén általában nyugalom van. A montenegrói osztagok tegnap is megkísérelték a hercegovinai határ átlépését. A cattarói öböl Teodo része ellen a montenegróiak tegnap délután élénk, de teljesen hatástalan lövegtüzelést folytattak. Az orosz határon semmi fontosabb esemény nem történt.

Görögország Szerbia ellen?

Budapestről jelentik: Szalonikiben számos görög csapat van összpontosítva azon ürügy alatt, hogy állítólagos bolgár komitácsikat Macedóniában üldözni akarnak. Valójában szerb

vállalta, alapszabályellenes volna, s a felsőbb-ség minden bizonnyal tiltakoznék ellene, ha foglalkoznék azzal, hogy az ő kezébe juttatott közpénzekből a háborus szokás szerint amugy is dupla táplálékkal ellátott és időhánnyal, valamint teával szintén a kincstár által ellátott — katonákat még üdítaná. A Vörös Keresztnek nem lehet elég sok anyagi eszköze, hogy annak a nagy feladatnak, amely előtte áll, a közönség további támogatása nélkül megfelelői képes legyen. Minden adomány tehát, amely a Vörös Kereszt Egyesületnek a kezén keresztül megy, valósággal és igazán csak a szerencsétlen, megbetegedett, vagy megsebesült katonáknak felségélyezésére fog fordíttatni és aki mást cselekszik, az magán passziójának tehet ugyan eleget, de semmiesetre sem végez hasznos hajtó munkát.

Jövendőmondás a háborus esztendőről.

(Thébés asszony jóslatai. — Amit a jósnő sem lát előre.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 10.

A múlt év-télen jelent meg Thébés asszony-nak, a párisi híres jósnőnek a horoszkópja az 1914. évre. A jósnő tudvalevőleg háború irásainak legtöbbször jellemzője a pythiai homály, amely tág belemagyarázásokra ad alkalmat, még is nem egyszer csodálatot keltő módon divinált meg egyes eseményeket. Az 1914. év oly eseményeket hozott, amelyet a legkristálytisztább elme sem láthatott előre, nem érdektelen tehát megállapítani, vajon egy prófétai szellem megéreztet-e előre?

Az 1914. év — így jóslta Thébés asszony — „sugárzó” év lesz, ellentétben a „fekete” 1912. és a „pirkadó” 1913. évvel. Aztán így folytatja: ebben az évben egy új Európa születik.

Ami ezt illeti, alighanem igaza lesz a madamenak.

Elég érdekesen és találóan beszél Thébés asszony Franciaországról — előbb a divatról, aztán a színházokról, végül a politikáról. „A politikában — mondja — egy szenzációs pör fogja az egész ország kedélyét feldulni. Az igazságszolgáltatás ebben a pörben nem a jog álláspontjára fog helyekedni s ennek következményei utcai tüntetések lesznek”. Egy kis jóakarattal a jóslat ezt a helyét a Caillaux pörre lehet értelmezni, amely ugyan közönséges büntett, gyilkosság miatt folyt le, de a vádlott szociális helyzete s a büntett oka miatt még is politikai pörnek nevezhető. Caillauxné felmentése jogilag tényleg nem volt indokolva s tényleg utcai zavargásokra vezetett.

A nagy nemzeti kérdés ez évben — folytatja a jósnő — Franciaországban a vallási lesz, amely még egyszer nagy harcra készíteti az egyház és állam szétválásának híveit és ellenzőit. Ez a kérdés is most tényleg felvetődött (a kormány visszavonta a kongregációk felosztatásáról szóló rendeletét.) csak hogy a francia belpolitikát most háttérbe szorítja a külpolitika, amelyről pedig Thébés asszony egy szó említést sem tesz itt.

A többi államokról Thébés asszony már jóval kevesebbet tud és beszél. Németországban minden nyugtalanító és bizonytalan. Thébés asszony felköléseket lát — Észak és Dél németország között. De a jóslatban szó van arról is, hogy

Németországnak háboruja lesz.

Néhány osztráknak kezét is megvizsgálta a jósnő, hogy — chiromantia útján — kiinduló pontja legyen s a megvizsgált vonások mind — nyugtalanítóak voltak. De különösen nyugtalanítóak

voltak a — magyarok kezén. Már a szerajevói merénylet alkalmával megirtuk, hogy bármily megdöbbentő volt a gyilkosság, madame de Thébés 1913-ra szóló aretologiai évkönyvében megjósolta:

*Az a főherceg, a ki a trónra vár,
sehasem fog uralkodni s helyette
egy fiatalember veszi majd át az
uralkodást, aki jelenleg nem is
gondol arra, hogy uralkodni fog.*

És a következő évkönyben, az 1914. évre szólóban újból utal a gyilkosságra: „Ami az osztrák császárháznak már az előző évben megjósolt drámáját illeti, az ebben az évben megtörténik s senki nem tudja a sorsot feltartani.”

Belgiumról a következőket mondja:

„Mint állam rövidebb ideig fog élni, mint amennyit élt.” Olyan szavak, amelyeket az utóbbi napok eseményei erősen valószínűvé tesznek.

Különösképp Angliáról jóslja, hogy a legnehezebb napokat fogja átélni. Thébés asszony nem vizsgálhatta meg V. György kezét s így jóslása a horoszkópot a király születési évéből és napjából (1865. június 3.) állította össze. A király sorsára a Mars, Nap, Jupiter és Iker csillagzatok vannak hatással s ezeknek állása azt mutatja, hogy V. György uralkodása alatt Angliának háboruja lesz Németországgal. Ebben a háboruban Franciaország is részt fog venni. Jupiter állása azt mutatja, hogy India az alatt a háború alatt fel fog lázadni és le fogja rázni az angol igit. Írországban szintén forradalom lesz (Ulster.) Ez mind azonban — mondja Thébés asszony — V. György uralkodásának és Anglia történelmének legfontosabb évében — 1916-ban fog történni.

Oroszországról nem beszél a jósnő, de bejelenti a balkáni háború folytatását, amely Mohamednek újabb fájdalmat fog okozni s hívőinek újabb hátrazorítását jelenti.

Ünneplik Romániában a monarchia tartalékosait.

(Tizenkétezer hazatérő katona. — A lelkesedő Bukarest.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 10.

A haza hívő szavára idegen államokban tartózkodó hadköteles magyar, vagy német alattvalók mindenhol egyformán sietnek vissza országukba, hogy teljesítsék katonai szolgálatukat, s az öröm és lelkesedés, amelyvel hazatérnek, mutatja, hogy idegen földön élve nem vették ki belőlük, sőt fokozódott a hazájuk iránti szeretet. Különösen a Balkán félsziget államaiból, leginkább Romániából térnek haza nagy számban a hadköteles magyar, osztrák és német állampolgárok. A kisszentmihályi tüzérezredhez most vonult be egy Molnár nevű szakaszvezető, aki mostanáig egy romániai nagy hajózársaságnál teljesített kormányosi szolgálatot. A szakaszvezető csodákat mesél arról a valóban baráti és szövetségi fogadtatásról, amelyben az ománok részesítették a hazasiető idegen állambeli tartalékos katonákat:

— Engem — mondotta az aradi tartalékos tüzér — szolgálat közben, a Dunán ért a magyarországi mozgósítás híre. Ruzsucsuknál leszálltam hajómról és egyenesen Bukarest felé utaztam, hogy innen folytassam utamat hazafelé. Ezen az úton, de Románia minden más részében is

a vonatok zsufolásig telve voltak magyar és német hadkötelesekkel,

akik hazájukba utaztak vissza. Utközben, az egyes állomásokon a közönség mindenütt lelkesen ünnepelte és élte az átutazó tartalékosokat és meg lehet állapítani, hogy egész

Romániában a nép hangulata a hármasszövetség mellett van,

és az az igen csekély töredéke a lakosságnak, amely ideig oroszbarát politikát folytatott, az

utóbbi napok eseményeinek hatása alatt szintén elfordult az ententétől és a hármasszövetség híve lett. Mikor Bukarestbe érkezünk, az állomás előtt nagy diadalkaput keresztül vonultak be a városba a külföldi tartalékosok, akik körülbelül tizenkét ezren lehetnek. Összeverődve különböző román helységekből. A diadalkaput a német színekkel s az osztrák és magyar lobogóval volt feldíszítve, és román nyelven üdvözlő feliratok voltak rajta. Még egy kedvet meglepetés várt a bukaresti pályaudvaron.

Az állomásra kivonult a román főváros egész tanácsfjúsága, sok ezer gyermek, tanítók, vezetése mellett s a gyermekek gyűlését, cigarettát, frissítőket osztottak szét közöttünk.

Bukarest három legnagyobb szállodáját bocsátották az átutazók rendelkezésére s minthogy érkezésünkről már előre táviratjelentések jöttek, mire a lakosság lelkes tüntetése közepette a tizenkétezer ember bevomult a szállodákba, már dusan terített asztal várt bennünket. Személyenként harminc centimeet kellett fizetni s ezért a kevés pénzért olyan egyszerű ételeket kaptunk, hogy akár fejedelmi lakomának is beillt volna. Az ebédnél a legnagyobb figyelemmel szolgáltak ki bennünket s megjelentek ebédünkön a bukaresti német és osztrák-magyar követség képviselői is s a legszívesebben elbeszélgettek velünk.

Bukarestből azután Prudák felé utaztunk tovább. Egymásután indították a fővárosi pályaudvarról az idegen tartalékosokat szállító vonatokat. Természetesen a pályaudvaron óriási volt a tolongás, mert mindenki sietett magának helyet biztosítani, nehogy lemaradjon a vonatról. Az állomásfőnökség és magasrangú katonatisztek megnyugtatták a tülekedő, siető tartalékosokat azzal a kedves kijelentésükkel, hogy türelmesen várhatunk vonatunkra, lemaradástól nem kell félni, mert

amíg egyetlenegy német, osztrák vagy magyar alattvaló jelentkezik, aki katonai kötelezettségének teljesítése végett haza akar utazni, a román államvasut arra is kész, hogy egyetlen ember számára vonatot indítson.

A tartalékosokat természetesen módfelett kellemesen érintette ez a határtalan előzékenység s az a meleg, bensőségteljes szeretet, amellyel egész utjukon találkoztak. Mint testvéreikről, úgy beszéltek a románok a magyarokról, osztrákokról, németekről, szerencsét és dicsőséget kívántak fegyvereinknek. A román nép igazi hangulata ezekben a tüntetéseken nyilvánul meg, a mesterségesen szított félreértések megszűntek a két szomszédos állam között és hihetőleg tartós lesz az a békés, szeretetteljes egyetértés, amely most egybekapcsolja, egybefűzi a monarchiát és Romániát.

LEGUJABB.

Orosz visszavonulás

a török határról.

Budapest, augusztus 10.

(Hivatalos Cenzúráva). Konstantinápolyból jelentik: Oroszok sietve kiűrtik orosz-török határ-területeket. Lovasságuk Karsba vonul vissza. Orosz katonai szökevények Törökországba menekülnek. Dakuban tartalékosok felláztak és megölték a rendőrfőnököt.

Három német század megvert egy orosz lovashadosztályt.

Berlinből jelentik: Három Eydtkuchnen mellett elhelyezett határvédelmi század visszaverte a harmadik orosz lovashadosztályt.

H I R E K.

— Az Aradi Közlöny hétfőn megjelent két oldalas számát, amely a vasárnapi eseményekről számol be, vidéki előfizetőink a keddi számban mellékelve kapják kézhez.

— Bevonultak hátramaradottainak segélyezése. A polgármesteri hivatalban ma a következő adományok folytak be: Nagy Ottó 30 K, az aradi szociáldemokrata párt első napi perselygyűjtése 53 K 39 fillér, Steiner József 100 kor. Vanicsek Ferenc és neje 50 K, Schaffer Henrik és neje 20 K, Gutzjahr Mihály 200 K, Atlasz Ede dr. 20 K, Gabos Ede dr. 10 K, az aradi magyarnyelvtérítő egyesület 30 K, Mike István 5 K, Ráski Miksa 10 K, az aradi nyomdai munkások sakszervezete 25 K, Darányi János és neje 50 K ifj. Sipos Imréné 20 K, Vörös Henrik és neje 50 K, Kalmár József 50 K, Abend György és neje 10 K, a Központban megtartott kabaré-eladás jövedelme 142 K 90 fillér, Berta Gizella 10 K, az aradi ipartestület 500 K, az arad-gyógyász munkás hitelszövetkezet 50 K, Nagy János 10 K, Lőrincz Mihály 10 K, Jakabffy István 10 K, Loinger és Wigger 50 K, Orthodox hívők 5 K, az aradi vízművek zárgondnoksága 50 K, Weisz Lajos 10 K, Aradi általános takarékpénztár 100 K, Aradi kerekedők takaré- és hitelszövetkezte 100 K, Kohn S.N. 50 K, Klinger Károly 10 K, Lenkovits Nádor és neje 20 K, Aradi Katolikus Háziaszanyok Szövetsége 30 K, Gutzjahr Mihály aradi földbirtokos kijelentette Varjassy Lajos polgármester előtt, hogy pénzadományon kívül mégazzal is eleget akar tenni hazafias kötelességére, hogy hét olyan földmives család teljes eátását vállalja, akiknek kenyérkeresője bevonul.

— A belügyminiszter az élelmiszertársora ellen. Sándor János belügyminiszter valahány törvényhatóság főispánjához és a székesfővárosi magyar királyi államrendőrség főkapitányához úrrendelést intézett az élelmiszerekkel és egyéb elsőrendű szükségleti cikkekkel való látás körül tapasztalt visszaélések meggátása tárgyában. A rendelet a következő:

Mint hogy hivatos értesülésem szerint egyesek a jelenlegi háborús helyzetet mások kizsákmányolására használják ki, főként az, hogy egyes helyeken az élelmiszerek és egyéb elsőrendű szükségletek árának és az ezek körül szükséges szolgáltatások (feldolgozás, elszállítás stb.) díjazását megállapításánál túlsúlyos visszaéléseket követnek el, a közönség érdekeinek megoltalmazására további intézkedésként a következőket rendeltem el:

1. §. Az élelmiszerek és az elsőrendű szükségletek kielégítésére szolgáló egyéb cikkek (üzemanyag, ruházat, kinti felszerelés stb.) árát, vagy az ezek körül szükséges szolgáltatások díjazását aránytalanul magas összegben meg szabni nem szabad. 2. §. Az 1. §-ban említett tárgyak árát és ezek körül szolgáltatások díjazását aránytalanul felemelni még a kereslet rendkívüli növekedése esetében sem szabad. — 3. §. Az §-ban említett tárgyak hitelezés mellett törté arúsításánál nem szabad aránytalanul terh kikötéseket tenni. — 4. §. Az 1-3. §-okba foglalt tilalmak megszegését — amennyiben ez súlyosabb büntetések alá eső cselekmények nem tekinthetők — kihágássá nyilvánított kihágás büntetések tizenöt napig terjedő elzárás és kétszáz koronáig terjedhető ízbüntetés. — 5. §. A 4. §-ban meghatározott hágás a közigazgatási hatóságnak, mint rend büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a magyar királyi államrendőrségnek hatáskörébe tartozik. — 6. §. Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe.

— Híradás. Halm Gyula fogtechnikus utjáról hazatérkezvén, működését ismét megkezdte. 4573

— Miért maradt a szintársulat Hódmezővásárhelyen? Szendrey Mihály színgazgató a következők közlését kéri levelében:

Kedves barátom! Légy szíves adjál néhány sornyi helyet, hogy felvilágosítsam a közvéleményt, hogy minő helyzetben van az aradi szintársulat, mert annyi kalandos és hamis hírt hallottam és olvastam erről, ami alkalmas arra, hogy a jóakaratot félretegyesse. Törvényeink értelmében a háború a szerződéseket felbontja. Élt is ezzel a joggal kevés kivétellel mindenki, sőt a főváros jómódu igazgatói is. A vidékiek nagyobb része úgy tett, hogy a működésig való fizetést sem adta ki, hanem elutazott, elvitte a mije volt, teljesen magára hagyva a társulatot. Mi itt Hódmezővásárhelyen addig hirdettük az előadást és játszottunk, amíg meg nem történt, hogy Tündérlaki lányok bemutatójára egy, egyetlen — egy látogató nem okadt — akkor színészeim nagy részének tanácsára felfüggesztettem az előadások sorozatát addig, amíg enyhül a helyzet — kifizetem a működésig mindenkit, azonnal felutaztam Budapestre és a színészegyesületől bár nagyon kis összegű (40-30-20 koronákat) kölcsönöket hoztam részükre. Távollétemben a szintársulat így is mint az aradi társulat, úgy is mint aradi adófizető polgárok: az aradi színészeket segélyező egyesülethez fordultak segélyért, hogy Aradra hazamehessenek. Arad város nemesszívű, a színészeket szerető polgármestere a színészi alapról a mely alapot a színészek befizetett filléréi képezik, ellenállás dacára is 1500 koronát küldött sürgönyileg. Ezen összegből fejünkint jutott 21 korona. Így találtam a társulatot, amikor én Budapestről hazajöttem. Elkéintve attól, hogy a 21 korona utiköltségre fogyott volna el, még az a helyzet is előállt, hogy a podgyászainkat nem szállítják, azt bizonyítatlanul helyen itt kellett volna hagyni, sőt számosak azzal is érveltek, hogy nem lehetnek podgyászaink nélkül, mert hiszen azt kell lassankint értékesíteniük, hogy valamiből élhessenek. Ekkor támadt az az eszme, hogy kísérsük meg itt, ahol vagyunk, az együttmaradást és együttműködést, ha bármi keveset veszünk is be, elosztva hogy legalább élelmet keressünk, mielőtt az egész társulat neki megy a bizonytalanságnak. Így működünk három nap óta, igaz, hogy nagyon kevés anyagi sikerrel, de az egyetlen társulat az országban, amely most is munkával akar legalább kenyérhez és lakáshoz jutni. Hogy könnyítsek a helyzeten az összes napi költséget fizetem magam, és az egész befolyó jövedelem érintetlenül a társulat között lesz felosztva. Ime jelenlegi helyzetünk, ez az igazság és nem az, hogy hálátlanok voltunk, hogy én „szélnék eresztieni a társulatot.” Bizva egy jobb jövőben várunk!

— Domokos László táblabíró. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Domokos László aradi törvényszéki bírót a nagyváradi ítélőtáblához bírónak nevezte ki. A táblabírói kinevezés Domokosban arra méltó és avatott férfit ér. Domokos hosszú ideje működik már az aradi törvényszék területén, előbb mint alügyész, majd mint vizsgálóbíró. Kiváló büntetőbíró, akinek nagy tudását hosszú büntetőjogi praxis is kiegészíti. A kinevezés annál értékesebb, mert mint ismeretes, a nagyváradi kir. táblához Aradról eddig csak egy bírót neveztek ki.

— Mezei munkások családjai. Követésre méltó példa. A bevonult katonák családtagjai részére megindult az országos akció, siet mindenki nélkülözhető fillérjeit a szent célra áldozni. Bizonyára az ország nagybirtokosai is gondoskodni fognak a bevonult cselédség és alkalmazottak családjainak ellátásáról. Egyebek között Váradi Török Andor dudi birtokos szolgálatában álló 21 férfi-vonult be, a birtokos a visszamaradt családtagoknak továbbra is folyósítja a mozgósítás egész idejére az összes illetményeket s ha figyelembe vesszük, hogy egy-egy család évi ellátása 500-600 korona között van, a birtokos gyönyörű példáját adja áldozatkészségének.

— Az első sebesült. Aradon keresztül ma szállították az első háborús sebesültet: Martin Ferenc vadászörrmestert, aki Keveváránál Temesszigeten teljesített őrszolgálatban golyót kapott a jobb vállába. Martin Temesvárról jött Aradra és néhány órai itt időzés után tovább szállították Debrecenbe, ahol felgyógyulásáig kórházban helyezik el. Martin sebe nem súlyos, a golyót még Temesvárott eltávolították a sebből. — Itt említtük meg, hogy ugyanaznap, amikor Martin megsebesült, történt az a fegyveres átkelés, amelynél a 61. gyalogezred önként jelentkezőit ezredparancsban dicsérték meg, amint ezt az Aradi Közlöny megírta. Az átkelésnél egy szakaszvezető meghalt. Akkor az a hír terjedt el, hogy a halott szakaszvezető neve: Metzger. — Metzger Márton aradi római katolikus hitoktató, akinek bátyja a 61. ezrednél szakaszvezető rangban szolgált, azóta levelet kapott bátyjától és ebből arról győződött meg, hogy nem Metzger szakaszvezető halt meg a kevevárai esetpatánál, hanem más valaki.

— Halálozás. Városunk és társadalmunk egy nagyrabecsült tagját Deutsch J. Mór urat a Kereskedelmi és Iparkamara beltagját és izr. hitk. templomelőjáróját súlyos csapás érte. Hűségessé hitvese szül. Reizner Antónia az éjjel hosszú szenvedés után elhunyt. A megdicsőült urinó páratlan szívósságával és lebilincselő szeretetreméltóságával tündökölt a társadalomban. Nemeslelkűségét számos szegény siratja. Osztatlan részvét nyilatkozik a megdicsőült elhunyt felett.

— A nyugalmazott őrnagy és a főlemelt lakberek. Szombati számunkban már közöltük Negrea Sándor nyugalmazott cs. és kir. őrnagy kijelentéseit, amelyekből megállapítható, hogy Negrea őrnagy nem tulajdonosa az előző napi „Steigerol az őrnagy-háziur” cikkben említett háznak és ezen ház lakóival semmiféle jogviszonyban lakást, vagy lakbért illetőleg nincs. Hogy oikkünk téves információn alapult, azt K. G.-né és H. Mórné az említett ház lakói is megerősítették annak kijelentésével, hogy ők tévesen, a valót nem ismerve keverték bele az ügybe Negrea őrnagy nevét. — Szombati sorainkból csak nyomdai hiba miatt maradt el annak kijelentése, hogy Negrea őrnagy nyilatkozatának minden adatáról és valóságáról legteljesebb meggyőződést szereztünk, s ut most pótolunk.

— Márta nővér. (Henny Porten kép az Urániában.) A mozivilág szőke csodája bájosan ragyogó szerepben jelenik ma ismét meg kö. ö. sz. előtt. Ebben az izgatott, háborúverte időben a művész nő csodásan finom művésze, elragadó bája: egy kis pihenőül fog szolgálni felzaklatott kedélyünknek. A szerepben, melyben látni fogjuk aktívul: egy betegápoló nővér nemes szívének szépséges munkáját mutatja be. Az elszakadt gyermeket hozza össze szüleiével s tudja, hogy ami a zord szívek sziklát is könyekre fakasztja az a gyermek. S a gyermek kapcsolja ismét egybe a családi élet meleg tüzhelyén, anyát és fiát. Maga a szépség szinte megkívánta Henny Portent, a ki nyájas, derűs szépségével, művésztének lágy, elringató hangulatával tökéletesen játsza el a betegápoló nővér kálváriás szerepét.

— Értesítés. Ezúton is értesítem a nagy érdemű közönséget, hogy műtermem vezetését személyesen újra átvettem. Tekintettel a nehéz viszonyokra, a fényképek árát a lehetőségig a legjutányosabban állapítottam meg. Kiváló tisztelettel Nagy Géza fényképész, Arad, Andrássy-tér 22. Telefon 922. 2244

— Adomány. Máriaradnáról jelentik: Az Arad megyei Tűzoltók Szövetsége választmányi ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy öt-száz koronát adományoznak a bevonult tartalékosok családtagjainak segélyezésére.

— Neptun strand-fürdő, modern berendezésű lég-fürdők. Uszoda uraknak és

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. L. Világos. Szombati számunkban megírtuk, hogy az osztálysorsjáték huszásait megtartják augusztusban az előre kitűzött napokon.

Autobusz bérlet. A gépüzemigazgató újabb lovasuti kocsikat állított be a forgalomba, amely egy valamennyire megjavult. Kétségtelen, hogy még most is távoli van a közlekedés a kielégítő-től, de rendkívüli körülmények között mint minden téren, úgy a közúti közlekedésnél nagyon le kell szállítanunk igényeinket. A jóakarát az illetékes helyen megvan, de csodákat ma nem lehet tenni ezzel sem.

Régi előfizető. Megnyugtathatjuk: a város nem fogja szakítani osztálysorsjáték költségeikért a polgárságot és nem is fog új osztálysorsjáték építeni. Se pénz, se munkás ninosen erre a célra.

Felvételek. Egyes eszerek hollétéről nemcsak nem adhatunk hírt, hanem Aradtól távol levő csapatokról nem is tudhatunk meg semmit, mert a mozdulatok lehetőleg titokban történnek.

Világosi kisleány. 1. Mostanában két ragyogó fényű csillag látható az égbolton. Az egyik a Vénusz bolygó, amely esthajnali csillag, a másik — valószínűleg erre gondol — a Jupiter, a nap bolygóinak legnagyobbika. Az óriási és gyönyörű ragyogásu Jupiter keleti irányba a délkör alatt látható az említett időben. — 2. Huszonöt filléres bélyeg szükséges.

Egy pártfogóit. A segélyezési akció teljes erővel megindult és minden arra érdemes megállapíthatóan reászorult családok igyekeznek segítséghez juttatni. Ninosen tehát értelme annak, hogy nyilvánosan hívjuk föl a figyelmet egyik, vagy másik családra.

Korán záró üzletek. Nem térünk vissza erre a dologra. Különböző levele csak megerősíti azt, amit írtunk.

W. F. Nem közlünk verseket.

- Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.
Nyilatkozat.

A „Függetlenség” 182. számában Bódi Bódog, a gróf Hunyady-palota gondnokát illető cikkre vonatkozólag akólítottak mint a palota régi bérlői kötelességöknek tartják az igazság érdekében kijelenteni, miszerint a házgondnok évek hosszú során át a bérlőkkel szemben a legmesszebbmenő humanitást tanúsította, az egy év óta tartó kedvezőtlen gazdasági és pénzügyi viszonyokat mindég tekintetbe vette, jelenleg pedig éppenséggel a legnagyobb előzékenységet tanúsítja nemcsak a hadba vonultakkal de az itthon maradottakkal szemben is. Meggyőződésünk, hogy a kérdéses eset valamelyes félreértésből eredhetett.

Kelt Aradon, 1914. augusztus hó 10-én.

Hoffmann Ottó,
Bohn Károly,
Heim János,
Brunner Béla,
Décsi Géza,
Zinner Vilmos,
Kirschner Ádám,
Berán Béla,
Friedmann Juliska,

Iványi Menyhért,
Goldstein Mátyás,
Téger Jánosné
kat. szolgálataira bevonult
férje helyett,
Friedlander Hermann,
Mayer és Tsch. Singer,
Dr. Müttler Izidor,
Dr. Barra Gyula.

Hirdetmény.

Egyes lelketlen tízerek azt a hitet terjesztik el a nép között, hogy a mozgósítás céljából besorozott lovak ára fejében adott utalványokat nem fogja a kincstár beváltani, sőt egyesek a papírpénz elérhetetlenségét is hirdetik és az ezton tévtrá vezetett egyének tulajdonában levő lóár utalványokat és papírpénzt jóval értéken alul vessik meg.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Figyelmestetem a köszönetet, hogy ilyen család kísérleteknek fel ne üljön és ha ilyen üzelmek bárkinek tudomására jutnak, azok elkövetőit a rendőrhatalóságnál azonnal jelentésük fel, mert aki polgárlársainak ilyen gonosz tévedésbe ejtésével kárt okoz és magának ezáltal jogtalan hasznot szerez, csalást követ el és büntetőtörvénykönyv rendelkezései alá esik.

Arad, 1914. augusztus hó 7-én.

Varjassy Lajos,
polgármester.

I. Deitsch Mór mint férj, úgy a saját valamint ev. Grünwald Lipótné szül. Reizner Bern és özv. Schmitz Emanuelné szül. Reizner Amália mint testvérek, továbbá számos rokonság nevében mélyen szomordított szívvel jelentik a leghűségesebb lüvesnek, felejtethetlen testvérnek, áldott é néninek és nemeslelkü rokonnak

I. Deutsch Mórné
szül. Reizner Antónia,

folyó hó 9-én, éjjeli 12 órakor, boldog házasságuk 53-ik és életének 72-ik évében hosszas szenvedés után bekövetkezett halálát.

A drága felejtethetlenné kihűlt tette mélyen hó 11-én, d. u. 4 órakor fogjuk Zoltán utca 2. számú házukból az izraeli sírkertbe örök nyugalomra kísélni.

Áldott legyen emléke! Az igazak jutalma legyen osztálrésze tulnani!

Béke hmvaira! 4595

Arad, 1914. augusztus hó 10-én.

Koszoruk mezbését kérjük.

Ovakodjunk a fertőzésektől.

Az utca pora telve fertőző anyagokkal, a különféle betegségeket okozó csirák minők a tüdővész, a merevgörce, a lépfene, a difteria a hagymáz stb. sporái. A mindennapi érintkezésben kivagyunk téve annak, hogy a különféle betegségeket okozó fertőző anyagokat kezünkön, orrunk nyákhártyájában haza hordjuk s azzal magunkat, s családunkat megfertőztetjük. Tudjuk, hogy a betegségek zömét bacteriumok okozzák s hogy az emberi körme alatt az apró paraziták egész gyűjteménye tanyáz. Mind eme fertőzések ellen védekezhünk ha kezünket, arunkat, orrunk nyákhártyáit naponta egy-kétszer Szent Imre szappannal vagy Carboform szappannal megmossuk.

Szent Imre szappan ára 70 fillér,
a Carboform szappan ára 40 fillér.

Ez utóbbit különös figyelmébe ajánljuk a szülőknek, tanítóknak, tanároknak, iskolák, ovodák, internátusok, hivatalok, kórházak vezetőségének. E szappan olcsóságánál fogva lehetővé teszi minden embernek, hogy magát és családját fertőzések ellen megóvja. Nagyobb vételeknél engedményeket adunk.

Dr. Földes és Hehs

pipere szappan és vegyészeti gyára ARAD.
Raktárak létesítése folyamatban.

Aradon, Földes K. és Hehs Vilmos
gyógyszertára.

Figyelmeztetés!

Miután az

„Aradi Ibolya Créne“-met

utóbbi időben ühnozták, hogy a nyérdemü
hölgyközönséget félrevezetéstől meóvjam, az

„Ibolya Creme“

elnevezéshez a „DORÉ“ szót is csoltam. —
Saját érdekében tessék csakis ly Ibolya
Crémet vásároni, melyen az

„Ibolya Doré Céme“

felírás látható. Ára 1 tégelynel
1 korona. Kapható a készítőnél

HAJÓS ÁFPÁD

gyógyszertárában Arad, Andrássy-tér 22. sz.

továbbá Berger Gyula, Földes Kelemen, Hehs Vis, Kárpáti János, Ring Lajos és Vojtek Kálmán urak gyógyszertárába, mint Vojtek és Weisz, Hansu Nestor és Török Aidor és Társa urak d. iájában. 10

Ponyvát, zsákot, zsineget, gazdasági ötélárut,
pokrócot, szalmazsákot legjobban és legolcsóbban szeresheti be az Erdélyi és Iskal iparú-raktár
Reich B. Károly Fia és Társai cégnél
Telefon 649. Arad, Andrássy-tér 6. szám. (Verbos-ház.) Telefon 649.

Mérlegképes

könyvelő, perfekt magyar-, német-levelező, első-rangu erő, állást keres. Esetleg fél napi vagy órás munkát is vállal! Megkeresések

Ziffer és Hallós

írógépvállalatához, Báró Bohus-palota kéretnek. 4559

Üzlet- és műhely-áthelyezés!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására adom, hogy a Hunyadi-utca 3. szám alatt volt

férfi- női és gyermekcipő raktáramat és műhelyemet Weitzer János-utca sarkán (volt Templom-utca)

levő házban, a főpostával szemben helyeztem át. Üzletem teljesen meg van nagyobbítva s állandóan saját műhelyemben készült elismert legjobb minőségű cipők kaphatók jutányos árért. Megrendelések és javítások pontosan elkészülnek.

További szíves pártfogást kér:

GARA MIKLOS.

mezőhegyesi cukorgyár

keres azonnali belépésre több irodai gyakorlattal rendelkező németül tudó tisztviselőt.

Ajánlatok a fenti gyár címére

Mezőhegyesre

küldendők be. 4577

Kalmár József villanszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz. Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzõedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszûrõ vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Erdély

gyöngye

az Előpataki

ásványviz, elsősmert legjobb

üdítő és gyógyító ital,

Főraktár:

Eles Arminnál, Aradon,

Félliteres üveg 26 fillér.

Literes " 36 "

19686—1914.

Hirdetmény

A Nagyméltóságú m. kir. Honvédelmi Minister a városunk közönségéhez intézett 13006—20. 1914. elnöki számú leirata alapján a ló és kocsbi birtokosok megnyugtató és kioktatása céljából közhírré tesz, hogy a hadügyi kincstár részére az 1912. évi LXIX. t. cz. alapján átvett lovak vagy kocsikért járó kárpótlási összegek a fentebb idézett törvénycikk 10. §-a utolsó előtti bekezdése, illetőleg a 17. § utolsó bekezdése értelmében, 6 héten belül a posta takarékpénztár útján lesznek megfizetve.

Arad, 1914. évi augusztus 8.

A városi tanács.

19280—1914. sz.

Hirdetmény.

A hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. törvénycikk alapján igénybevett személyes szolgáltatásokért (7. §) járművekért és állatokért (10. §) gépjárművekért (11. §) a bevont galambokért (14. §) és az állatok elhelyezéseért (21. §) a m. kir. honvédelmi ministerium a következő térítéseket állapította meg:

A személyes szolgáltatásokért a következő térítések fizettetnek:

Orvos, Okleveles technikus (mérnök), Állatorvos a IX. rang oszt. legalsó fokozatába tartozó havidijasok pénzületményei szerint. Betegápoló 8 korona. Betegápoló segéd 5 korona. Chauffeur (mechanikus gépész) 5 korona. Kalauz a szállítási eszközöknél 5 korona. Kovács a szállítási eszközöknél 5 korona. Fuvaros vagy máhás állatvezető 8 korona. Csoportvezető a vágómarha szállítmányoknál 5 korona. Vágómarha hajtár 8 korona. Napszámos löveztő 8 korona.

A fogatos járművekért és állatokért a következő térítések fizettetnek: Egy kétfogatú lófogatért 6 korona. Egy egyfogatú lófogatért 4 korona. Egy kétfogatú ökrös fogatért 5 korona. Két felszerszámozott hámoslóért 4 korona. Egy máhásállatért 2 korona. Egy hátszóért 8 korona.

A gépjárművekért a következő napi térítések fizettetnek: Egy motoroskerékért mellékkocsi nélkül 4 korona. Egy motoroskerékért mellékkocsival 5 korona. Egy kétüléses (beleértve a vezető ülését) személyszállító-automobilért 15 korona. Egy több üléses személyszállító automobilért 20 korona. Egy autobuszért 30 korona. Egy teherszállító automobilért és pedig 1500 kg.-ig terjedő raksúlylyal 25 korona. 1500 kg.-tól 3000 kg.-ig terjedő raksúlylyal 30 korona. 3000 kg.-nyi raksúlyon felül 35 korona. Szántó- vagy utimozdonyért, vagy más vontatógépért 40 korona. Egy kétkerekű pótkocsiórt 5 korona. Egy négykerékű pótkocsiórt 10 korona.

Az átvett galambok darabjéért kárpótlásul — amennyiben nem tilalom ellenére tartott galambokról van szó — 3 korona térítés fizettetik.

Egy marhának istállóban, pajtában, szinben vagy félföldön alatt való elhelyezéseért beállítási díj fejében naponként két fillér, egy juhnak vagy más lasurásra való állatnak elhelyezéseért pedig 1 fillér fizettetik.

Arad, 1914. július hó 28.

A városi tanács.

Kereskedők figyelmébe!

Gyári jegyzés szerint fedezheti csokoládé és cukorka szükségletét.

Raktáron vannak:

Kugler-, Heller-, Fürth- és Manner-árak. 4347

Gábor Miklós

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 18. SZ. Salacz-utcai rész.

TELEFON: 1059.

69—1914.

Hirdetmény.

A m. kir. Ministerium 5476—1914. sz. rendelete alapján felhívom mindazokat, akik hatósági engedély nélkül fegyvert tartanak, azt a jelen hirdetés közhírré tételétől számított 48 óra alatt a rendőrfőkapitány hivatalhoz beszoáltassák.

Fegyver alatt a lő- és szál fegyvereket kell érteni.

Aki ezen felhívásban foglaltaknak eleget nem tesz, az 1912. LXIII. t. cz. 7 §-a alapján két hónapig terjedhető elzárással, valamint 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő és ezenkívül a fegyverek ház- és személymotoszás útján el fognak koboztatni.

Arad, 1914. augusztus 4.

Green

főkapitány.

Van szerencsénk értesíteni, hogy **HELACIT** elnevezés alatt egy új készítményt hozunk forgalomba, mely a bőrtakát (mitesser) van hivatva gyorsan és sikeresen elmulasztani.

A **HELACIT** különösen ajánlatos zsiros, fényes, izzadó arcború egyéneknek, de használhatja bárki is estély, séta stb. előtt.

A **HELACIT**-ből keveset gyapottra vagy rongyra öntünk és azzal arcunkat letöröljük.

Mindenkit meg fog lepni az a csodás hatás, amelyet a **HELACIT** azon percben előidéz. Az arc olyan lesz, mintha valami lehelet finomságu harmattal (a gyümölcs hamvához hasonló) volna bevonva.

Atkák pár napi használat után elmúlnak.

Ára 1 korona.

Dr. Földes és Hehs

pipere-szappan- és vegyszertári gyára Aradon.

Kapható:

Földes Kelemen és Hehs Vilmos

gyógyszertárban.

1924

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József u. 12. sz.
Kiadóhivatali iroda: 191. sz.
Szertartó: 387. sz.

AZ ARADI KOZLONY

mindennap eljut számos városba, több faluba és pusztára, tehát

SOK EMBERNEK KERÜL A KEZEBE.

Minden embernek lehet naponta valamit eladásra kínálni, vagy megvételre keresni az Aradi Közlöny apróhirdetési révén (pl. munkát, árut, szolgáltatást, házat, birtokot, lakást stb. stb.)

AZ APRÓHIRDETÉSNEK MINDIG EREDMÉNYE VAN.

Azon apróhirdetésekre vonatkozó tudnivalók, ahol a hirdetés mellett: „Dövebbet, vagy cím a kiadványban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

OKTATÁS.

Tanfolyam megnyitás!

Folyó hó 15-én új tanfolyam veszi kezdetét, melyen irodai állástkeresők a feltétlenül szükséges kereskedelmi ismeretekben, valamint gépirás, gyorsírás és könyvvitel-tanban, a legrövidebb idő alatt legalapesebb kiképzést nyernek. Állásközvetítés díjtalan. Belátkozás egész nap: Ziffer és Hollós ügyvédi irodájánál, Bárány Bohus-palota. 4560

ALKALMAZÁST KERES.

Mérlegképes könyvelő

perfekt magyar-, német levelező, 10 évi gyakorlattal bíró teljesen önálló irodai munkaerő vagyok, lehetőleg azonnali belépésre állást keresek. Cím a kiadóhivatalban. 4546

Allami

számviteli hivatalnok délutánra könyvelést vagy bármily hivatalt keres. Címek a kiadóhivatalba kéretnek. 4567

Gazdasszony

új. középkorú, teljesen megbízható, egészséges nő, ki a háztartás teendőiben jártas, jól főz, urházhoz ajánlkozik. Falura is elmegy. Cím a kiadóhivatalban. 4571

Hadmentes
önálló írástember bizalmi állást óvadékkal elfogad. Cím E. F. Gyórok poste restante. 4590

31 éves
szakképzett rőtő- rövidaru segéd alkalmazást keres. Cím Szénási János Kovászl. 4591

4 polgárit végzett fiú
az iskola megszűnéséig irodai állást keres. Cím Czucker Jenő Florián-u. 14. 4592

KIADÓ LAKÁS.

A lakás nyilvántartási iroda. (Messenger Boy vállalat) Deák Ferenc-u. 8. Felajánlja lakást kiadóknak és lakást keresőknek megbízható szolgáltatást az augusztusi negyed alkalmából. Novemberi lakások iránt már számos érdeklődés. Butorozott szobák kefestetnek. Elenyészően csekély díj. Telefon 816. 4337

3 szobás
utcai lakás mellékhelyiségekkel olcsón kiadó. Hirschmann Hal-tér 6 sz. 4597

2 szoba,
fürdőszoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló udvari modern lakás november 1-re kiadó. Deák Ferenc-u. 22. 4556

Modern 3 szoba
2 előszoba fürdőszoba szükséges mellékhelyiségekkel álló földszinti utcai lakás November hó 1-ére Szt. László-utca 7 sz. alatt kiadó. 4576

Kiadó lakás.
Legmodernbb berendezéssel egy 5 szobás lakás, mely áll 3 utcai és 2 udvari szobából és a szükséges mellékhelyiségekkel azonnalra kiadó. Értekezhetni Petőfi-utca 10. sz. alatt a háfelügyelőnél. 2008

ÜZLETEK.

Egy régi
és jótorgalmu üzlet ital- és trafik-elárusítással átadó. Cím a kiadóhivatalban. 4594

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Szőrmék, ruhaneműk,
szőnyegek megvásárlás ajánlunk molykeveréket 20 és 40 filléres csomagokban, legfinomabb resublimált Nafталint, kítő 1 korona. Terpentín olajat, kiló 2 korona. Pachsuli levelet, kiló 3 korona. Rovarport szorító dobozokban 20 fillér, bádog dobozokban 80 és 80 fillér. Légy irtó szereket, légyfogókat, Zacherlint, stb. Földes gyógyszer-tár Deák Ferenc-utca. Hehs gyógyszer-tár Batthyány-utca. 1224

Boros hordók
eladók Hirschmann Hal-tér 6 sz. 4598

India fogoseppék
a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára és vegyészeti laboratoriuma Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában.

KÜLÖNFÉLE.

Legjobb lugmentes
aró és kézmű a Hygea szappan 40 fillér, Lanolin szappan 50 fill. Mindkét szappan tiszta növényi szilárdítóból készül, lugmentes, a legfinomabb arcú hölgyek és gyermekek, csecsemők mosására legalkalmasabb. Legtartósabb, legfinomabb és leghatásosabb fürdőszappan az Angol fürdőszappan, óriási darab 70 fillér. Dr. Földes és Hehs Arad. Földes gyógyszer-tára Batthyány-u. 1224

Bármilyen
bádogos és vízvezetési munkát készít Diamant Jenő Arad, Weitzer János és Kazinczy-utca sarkán. 2991

Hehs-főle.
Vasaschinabor. Szuverén szer vérszegénység, sápkor, szédülés a vérszegénységből eredő idegbajok, idegrohamok, étvágytalanság, gyomor-bántalmak, láz, általános gyengeség ellen páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések és infekciókból eredő megbetegedések ellen egy felnőt-teknek, mint gyermekeknek. Ára 2 korona 40 fillér. Készíti: Hehs Vilmos gyógyszer-tára Aradon, Batthyány-utca. 5180

Dearling for Gentlemen

világhírű
Szivarkahüvely
sterilizált antinikotin vattával. Minden dobozban 120 darab.

Ujdonság!
Kapható:
ARADON
a különlegességi dohány-tőzsdében. 5031
19819-1914.

Hirdetmény.
Figyelmeztetjük a hadbakeit katonák segélyben részesülő itthon maradt családtagjait, hogy a városi

husszékben kiadott élelmi cikket sem elcserélni, sem pedig eladni nem szabad, azokkal üzérkedni és azokat elpocsékolni tilos.

Felkérjük a nagyközönséget, hogy minden tudomására jutott esetet Vannay Gyula tanácsnok urral, vagy pedig a kapitányi hivattal közölni szíveskedjék.

Arad, 1914. augusztus 6.

A városi tanács.

Veszek

Legmagasabb árban
aranyat,
ezüstöt, gyémánt- és briliánt ékszertárgyakat
Deutsch Izidor
ékszerész
Weitzer J.-utca, Minorita-palota
Telefon 438. szám. 2038

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3961

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
18261-1914.

Hirdetmény

hírvé tesszük, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter úrnak erdősítési és csemete nevelési jutalmakra vonatkozó 16280-1914. sz. pályázati hirdetménye a városi levéltárban közszemlére ki van téve s az a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető.

Arad, 1914. július 6.

A városi tanács

Alágyujtásra

való papír

kb. 50 kilós bálakban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.